

การค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เงินเนื้อเร้นวายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

ธิดารัตน์ ละเปีย, อุษานุกูล และ นลินี ทินนาม

หลักสูตรบริหารธุรกิจ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80161

tidarat.lapia@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะของการค้างชำระหนี้ลูกหนี้เงินเนื้อเร้นวายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (โครงการฯ) สาเหตุที่ลูกหนี้ไม่ได้รับการอนุมัติให้เข้าโครงการฯ และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับลักษณะของการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เงินเนื้อเร้นวายที่สมัครเข้าโครงการฯ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-37 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท รายรับ/รายจ่าย 15,000-25,000 บาทต่อเดือน ค้างชำระหนี้ 2 ประเภท (บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด สินเชื่อไม่มีหลักประกัน) ยอดคงค้างมากกว่า 200,001 บาท บัญชีที่ค้าง 3-4 บัญชี สาเหตุที่ไม่ได้รับอนุมัติให้เข้าโครงการฯ คือ หนี้ปัจจุบันยังชำระปกติ หรือผ่อนชำระต่ำอยู่กับสถาบันการเงินเดิม ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับประเภทของภาระหนี้ คือ สถานภาพการสมรส รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับวงเงินที่ค้างชำระหนี้ คือ รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน และลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนบัญชีที่ค้างชำระหนี้ คือ ที่อยู่ รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงการขาดทักษะและการขาดวินัยในการบริหารจัดการการเงิน แต่ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหานี้คือครัวเรือน โดยเฉพาะธนาคารแห่งประเทศไทย ได้รับทราบถึงสภาพของการเป็นหนี้ของประชาชนเป็นอย่างดี จึงได้จัดตั้งโครงการคลินิกแก้หนี้จึงเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามการจัดตั้งโครงการคลินิกแก้หนี้เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ เพื่อความยั่งยืน ควรแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ โดยมุ่งไปให้ความรู้ความเข้าใจทางการเงินอย่างจริงจังผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อที่จะทำให้คนไทยมีวินัยทางการเงิน สามารถวางแผนการเงินของตนได้ โดยควรเน้นการให้ความรู้แก่คนเงินเนื้อเร้นวายในช่วงอายุ 31-37 ปี เพศหญิง สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำงานบริษัท รายได้ประมาณ 15,000-25,000 บาทต่อเดือน อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ใช้สินเชื่อประเภทบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด สินเชื่อไม่มีหลักประกัน หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ปัญหาคือต้นเหตุ จะทำให้หนี้ครัวเรือนของไทยชะลอตัวลง และจะเป็นการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เติบโตได้อย่างยั่งยืนได้ในอนาคต

คำสำคัญ: การค้างชำระหนี้, ลูกหนี้, เงินเนื้อเร้นวาย, คลินิกแก้หนี้

บทนำ

“หนี้ครัวเรือน” เป็นปัญหาที่อยู่คู่กับเศรษฐกิจไทยมาตลอด ซึ่งส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ แม้ว่าตลอดช่วง 2 ทศวรรษในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 มาจนถึงปัจจุบันนั้น หนี้ครัวเรือนไทยเติบโตด้วยอัตราเฉลี่ยต่อปีที่ร้อยละ 8.3 ซึ่งชะลอลงจากร้อยละ 12.2 ในช่วงก่อนวิกฤต แต่การเติบโตของสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคที่เริ่มมีสัดส่วนมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท ในขณะที่ระดับการออมของครัวเรือนไทยเริ่มชะลอตัวลง อีกทั้งรายได้ยังเติบโตค่อนข้างช้าเมื่อเทียบกับการขยายตัวของหนี้ [1] สอดคล้องกับคำกล่าวของดร.วิโรจน์ สันติประภาพร ผู้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งกล่าวว่า หนี้ภาคครัวเรือนของไทยได้ปรับลดลงบ้างในระดับมหภาค จากระดับ 81.2 ของ GDP ณ สิ้นปี 2558 ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 79.9 ของ GDP ณ สิ้นปี 2559 ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับสูง และน่ากังวล โดยคนไทยเริ่มเป็นหนี้เร็วขึ้น และเป็นหนี้เสียตั้งแต่อายุน้อย อันเนื่องมาจากพฤติกรรมการใช้เงินของแต่ละช่วงวัยมีความแตกต่างกัน กลุ่มคน Generation Y เป็นกลุ่มที่มีปัญหานี้มากที่สุด โดย [2] ได้กล่าวถึงคนเงินเนื้อเร้นวายว่าเป็นคนที่เกิดอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2523-2540 เติบโตในระบบเศรษฐกิจแบบโลกาภิวัตน์ จึงได้รับ

อิทธิพลแนวคิดแบบสากล ทั้งวิธีการเขียน การหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต มีการเข้าถึงข้อมูลทุกด้านผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ตามความพึงพอใจ มีความไวในการรับข่าวสาร และทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และประยุกต์ดัดแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างชาญฉลาด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิต พบว่า ครึ่งหนึ่งของคนอายุประมาณ 30 ปี มีหนี้ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเชื่ออุปโภคบริโภค หรือ Personal Loan และหนี้บัตรเครดิต คนไทยที่มีหนี้เสีย หรือมีหนี้ค้างชำระมากกว่า 90 วัน ส่วนใหญ่อายุ 29 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มคนวัยทำงาน และอยู่ในช่วงวางรากฐานที่สำคัญให้ครอบครัว เป็นลูกหนี้ค้างชำระเกิน 90 วันมากถึง 1 ใน 5 ซึ่งส่วนนี้ยังไม่ได้นับรวมหนี้ในระบบ หนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ หนี้กองทุนให้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมีอัตราผิดนัดชำระมากเช่นกัน นอกจากนี้ปริมาณหนี้ต่อหัวเร่งขึ้นเร็วสำหรับคนในช่วงอายุประมาณ 20 เข้า 30 ปี และระดับหนี้ไม่ได้ลดลงแม้จะเข้าสู่วัยใกล้เกษียณ สรุปได้ว่า “คนไทยเป็นหนี้เร็ว เป็นหนี้นาน และมีหนี้มูลค่ามาก” สะท้อนให้เห็นถึงการขาดทักษะและการขาดวินัยในการบริหารจัดการเงิน ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไข เพราะเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยการเป็นหนี้ โดยเฉพาะหนี้เพื่อการบริโภคที่ไม่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มในอนาคตนั้น ยากที่เศรษฐกิจจะเติบโตได้อย่างยั่งยืน [3] ดังนั้นโครงการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันหรือโครงการคลินิกแก้หนี้จึงเกิดขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาหนี้ได้อย่างเป็นระบบภายใต้การดำเนินการของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด ซึ่งรับหน้าที่เป็นตัวกลางในการเจรจาระหว่างลูกหนี้กับสถาบันการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อช่วยเหลือประชาชนรายย่อยที่มีเจ้าหนี้หลายแห่งให้ได้มีโอกาสปลดภาระหนี้ในคราวเดียว โดยผ่านหน่วยงานกลางที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาแทนเจ้าหนี้ทุกรายอย่างครบวงจร ภายใต้หลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

เงื่อนไขเบื้องต้นและการสมัครเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันหรือคลินิกแก้หนี้ คือ ต้องเป็นบุคคลธรรมดาที่มีเงินเดือนประจำ อายุไม่เกิน 65 ปี และมีหนี้บัตรเครดิต (Credit Card) บัตรกดเงินสด (Cash Card) หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน (Personal Loans) ตามที่โครงการฯ ได้กำหนดไว้ โดยค้างชำระเกิน 3 เดือนกับธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการฯ ตั้งแต่ 2 ธนาคารขึ้นไป ซึ่งยอดหนี้เงินต้นค้างชำระไม่เกิน 2 ล้านบาท และเป็นหนี้ที่ค้างชำระก่อนวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งยังไม่ถูกฟ้องดำเนินคดี หากผู้สมัครมีคุณสมบัติเบื้องต้นตามที่โครงการฯ ได้กำหนดไว้ ผู้สมัครสามารถกรอกข้อมูลและยืนยันข้อมูลผ่านเว็บไซต์ www.debtclinicbysam.com หรือ www.คลินิกแก้หนี้.com และยังสามารถสมัครผ่านช่องทางอื่นอีก ได้แก่ ติดต่อผ่านสำนักงานโครงการฯ กรุงเทพมหานคร ติดต่อผ่านสาขาของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (บสส.) หรือติดต่อผ่านทาง Call Center โครงการคลินิกแก้หนี้ โดยผู้สมัครที่ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติเบื้องต้น และได้รับการยืนยันจากธนาคารเจ้าหนี้ให้เข้าร่วมโครงการฯ จะได้รับการพิจารณาปรับโครงสร้างหนี้ จะคิดอัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ตลอดระยะเวลาการผ่อนชำระ โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามฐานรายได้ ร้อยละ 4 ถึง ร้อยละ 7 และอัตราการหักค่าใช้จ่ายส่วนตัว ร้อยละ 40 ถึงร้อยละ 55 ของรายได้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระไม่เกิน 10 ปี ซึ่งลูกหนี้ต้องมีอายุไม่เกิน 65 ปี ตลอดระยะเวลาที่ผ่อนชำระหนี้ [4]

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล และภาระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นรายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด ตลอดจนศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับลักษณะของการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นรายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐาน คือ ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับลักษณะของการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นวายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ลูกหนี้อายุ 20-37 ปี (เงินออเรชั่นวาย) ที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน - 31 กรกฎาคม 2560 จำนวน 12,259 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกหนี้อายุ 20-37 ปี (เงินออเรชั่นวาย) ที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ จำนวน 237 ตัวอย่าง โดยจึงหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างโดยเรียงจากวันที่ ที่ลูกหนี้เงินออเรชั่นวายสมัครเข้าโครงการ สุ่มเลือกวันละ 10 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างรวม จำนวน 580 คน

ขั้นตอนที่ 2 ใช้แนวคิดการหาค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane' ในกรณีที่ทราบประชากรที่ศึกษา ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับค่าคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 237 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview form) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติเพื่อการวิจัย โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายผลการวิจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล และภาระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นวายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด รวมทั้งสาเหตุที่ลูกหนี้ไม่ได้รับการอนุมัติให้เข้าโครงการฯ โดยมีสถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับลักษณะของการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นวายที่สมัครเข้าโครงการฯ

ผลและอภิปรายผล

1. ลักษณะส่วนบุคคลของลูกหนี้เงินออเรชั่นวายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของลูกหนี้ที่สมัครเข้าโครงการฯ ได้แก่ ข้อมูลด้านเพศ ช่วงอายุ ที่อยู่ สถานภาพ การศึกษา และอาชีพ รายรับ และรายจ่าย ได้ผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของลูกหนี้เงินออเรชั่นรายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวนคน (ร้อยละ)
1. เพศ	
ชาย	93 (39.24)
หญิง	144 (60.76)
2. อายุ	
20-25ปี	12 (5.06)
26-30ปี	95 (40.08)
31-37ปี	130 (54.85)
3. ที่อยู่	
กรุงเทพฯและปริมณฑล	182 (76.79)
ต่างจังหวัด	55 (23.21)
4. สถานภาพ	
โสด	133 (56.12)
สมรส	86 (36.29)
เคยสมรส	18 (7.59)
5. ระดับการศึกษา	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	69 (29.11)
ปริญญาตรี	153 (64.56)
สูงกว่าปริญญาตรี	15 (6.33)
6. อาชีพ	
ข้าราชการ	22 (9.28)
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	20 (8.44)
พนักงานบริษัท	181 (76.37)
อื่นๆ	14 (5.91)
7. รายรับ	
น้อยกว่า15,000 บาท	37 (15.61)
15,000-25,000 บาท	126 (53.16)
25,001-35,000 บาท	42 (17.72)
มากกว่า35,001 บาท	32 (13.50)
8. รายจ่าย	
น้อยกว่า15,000 บาท	51 (21.52)
15,000-25,000 บาท	118 (49.79)
25,001-35,000 บาท	43 (18.14)
มากกว่า35,001 บาท	25 (10.55)

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายได้ว่าลักษณะส่วนบุคคลของลูกหนี้เงินออเรชั่นรายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 60.76 เป็นเพศหญิง เนื่องจากเพศหญิงพฤติกรรมการซื้อสินค้าเพื่อดูแลตัวเอง และดูแลภาระของครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 31-37 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.85 เป็นกลุ่มคนวัยทำงาน มีรายได้เป็นหลักแหล่ง มักก่อหนี้มาตั้งแต่ช่วงอายุน้อยและเป็นหนี้มาอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 76.79 เนื่องจากบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด มีสำนักงานใหญ่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ สามารถเดินทางมาสมัครและเข้าพบเจ้าหน้าที่ได้สะดวก

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.12 มีสถานภาพโสด ใช้ชีวิตที่อิสระในการใช้จ่ายใช้สอย จึงก่อหนี้ส่วนใหญ่เพื่ออุปโภคบริโภคส่วนตัว

กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.56 ด้วยค่าตอบแทนของพนักงานระดับปริญญาตรีจะอยู่ที่ 15,000 บาท ขึ้นไป ตรงตามเงื่อนไขการสมัครบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด สินเชื่อส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.37 มีอาชีพพนักงานบริษัท เนื่องจากพนักงานบริษัทเป็นกลุ่มที่มีรายได้ประจำ ฐานรายได้ขั้นต่ำต่อเดือนที่ 15,000 บาท ตามข้อกำหนดฐานรายได้ขั้นต่ำของการสมัครบัตรเครดิต

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.16 มีรายรับอยู่ในช่วง 15,000-25,000 บาท เนื่องจากเป็นรายรับขั้นต่ำถึงปานกลางของฐานเงินเดือน

หากพิจารณารายจ่าย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49.79 มีอยู่รายจ่ายในช่วงระหว่าง 15,000-25,000 บาท เนื่องจากเป็นการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจากรายรับขั้นพื้นฐานจนถึงระดับปานกลาง

2. สาเหตุที่ลูกหนี้เงินออเรชั่นรายที่ไม่ได้รับการอนุมัติให้เข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ลูกหนี้บางรายไม่ได้รับการอนุมัติให้เข้าโครงการฯ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สาเหตุที่ลูกหนี้เงินออเรชั่นรายที่ไม่ได้รับการอนุมัติให้เข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

สาเหตุที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการคลินิกแก้หนี้ได้	จำนวน คน (ร้อยละ)
1. ผ่อนชำระปกติ หรือผ่อนขั้นต่ำ	122 (51)
2. มีภาระหนี้ 1 ธนาคาร	68 (29)
3. หนี้นอกโครงการฯ	20 (8)
4. ไม่มีรายได้ประจำ	13 (5)
5. ถูกฟ้องดำเนินคดี	4 (2)
6. หนี้เงินเกิน 2 ล้านบาท	3 (1)

จากตารางที่ 2 สามารถอธิบายได้ว่าสาเหตุของลูกหนี้ที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้ เนื่องมาจากการที่คุณสมบัติของลูกหนี้ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่โครงการฯ กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่ยังอยู่ในสถานะผ่อนชำระปกติ หรือผ่อนขั้นต่ำกับธนาคารที่เป็นเจ้าหนี้มีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือมีภาระหนี้ 1 ธนาคารมีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 29

3. ภาระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นรายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลภาระหนี้ของลูกหนี้ที่สมัครเข้าโครงการเกี่ยวกับวงเงินที่ค้างชำระหนี้ ประเภทหนี้ และจำนวนบัญชีที่ค้างชำระหนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ภาระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นวายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

ภาระหนี้	จำนวน คน (ร้อยละ)
1. วงเงินที่ค้างชำระหนี้	
น้อยกว่า 50,000 บาท	3 (1.28)
50,000-100,000 บาท	39 (16.67)
150,001-200,000 บาท	38 (16.24)
มากกว่า 200,001 บาท	131 (55.98)
ภาระหนี้	จำนวน คน (ร้อยละ)
2. ประเภทหนี้	
บัตรเครดิต	68 (28.69)
บัตรกดเงินสด	3 (1.27)
สินเชื่อไม่มีหลักประกัน	26 (10.97)
สองประเภท	123 (51.90)
มีทุกประเภท	4 (1.69)
ภาระหนี้อื่น	13 (5.49)
3. จำนวนบัญชีที่ค้างชำระหนี้	
1-2 บัญชี	77 (32.49)
3-4 บัญชี	106 (44.73)
5-6 บัญชี	29 (12.24)
มากกว่า 6 บัญชี	25 (10.55)

จากตารางที่ 3 สามารถอธิบายได้ว่า ภาระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นวายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ นั้น กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 55.98 มีวงเงินค้างชำระหนี้ มากกว่า 200,001 บาท โดยคนไทยส่วนใหญ่เริ่มมีหนี้ตั้งแต่อายุยังน้อย จะก่อหนี้ช่วงเริ่มเข้าวัยทำงานและเป็นหนี้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาระหนี้เพิ่มสูงขึ้นจนไม่สามารถเจรจากับทางสถาบันการเงินเดิมที่เป็นหนี้ได้ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 51.90 จะมีหนี้ค้างชำระสองประเภทรวมกัน (ประเภทบัตรเครดิตกับบัตรกดเงินสดหรือบัตรเครดิตกับสินเชื่อส่วนบุคคลไม่มีหลักประกัน) เนื่องจากสินเชื่อประเภทดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีเงื่อนไขและขั้นตอนการสมัครไม่ยุ่งยาก การอนุมัติสินเชื่อเป็นไปอย่างรวดเร็ว หากพิจารณาจำนวนบัญชีที่ค้างชำระ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 44.73 มีจำนวนบัญชีที่ค้างชำระหนี้ 3-4 บัญชี เนื่องจากผู้ที่มีบัตรเครดิต จะเป็นกลุ่มลูกค้าใช้จ่ายผ่านบัตรเป็นประจำ และใช้จ่ายมากขึ้น จะส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง หรือไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ ทำให้ต้องก่อหนี้เพิ่ม เพื่อนำเงินจากหนี้ใหม่มาชำระหนี้เก่า ซึ่งทำให้เป็นผู้ที่ติดอยู่ในวงจรหนี้ เหล่านี้จึงต้องสมัครเข้าร่วมโครงการคลินิกแก้หนี้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้

4. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับลักษณะของการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นวายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

ผู้วิจัยได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับลักษณะของการค้างชำระหนี้ ใน 3 ประเด็น คือ ประเภทของภาระหนี้ วงเงินที่ค้างชำระหนี้ และจำนวนบัญชีที่ค้างชำระหนี้ ได้ผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับลักษณะของการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เงินออเรชั่นรายที่สมัครเข้าโครงการคลินิกแก้หนี้ของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

ลักษณะส่วนบุคคล	ประเภทหนี้				วงเงินที่ค้างชำระหนี้				จำนวนบัญชีที่ค้างชำระหนี้			
	Chi-Square	Sig	สัมพันธ์	ไม่สัมพันธ์	Chi-Square	Sig	สัมพันธ์	ไม่สัมพันธ์	Chi-Square	Sig	สัมพันธ์	ไม่สัมพันธ์
เพศ	3.150	.677		/	2.031	.730		/	3.285	.350		/
อายุ	7.998	.629		/	9.417	.308		/	3.000	.809		/
ที่อยู่	6.516	.259		/	3.757	.440		/	8.158	.043*	/	
สถานภาพ	24.906	.006*	/		10.953	.204		/	8.937	.177		/
การศึกษา	9.680	.469		/	8.900	.351		/	4.488	.611		/
อาชีพ	13.750	.545		/	15.145	.234		/	10.911	.282		/
รายรับ	36.733	.001*	/		32.6367	.001*	/		28.591	.001*	/	
รายจ่าย	25.124	.048*	/		45.476	.000*	/		31.838	.000*	/	

*Sig<0.05 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 สามารถอธิบายได้ว่า ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับประเภทหนี้ ได้แก่ สถานภาพการสมรส รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน โดยกลุ่มตัวอย่างทุกสถานภาพการสมรส ทุกระดับรายรับ/รายจ่าย ส่วนใหญ่มีการค้างชำระหนี้ 2 ประเภทมากที่สุด จากนั้น 3 ประเภท ได้แก่ บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด สินเชื่อไม่มีหลักประกัน ทั้งนี้จะเป็นผลมาจากสภาพการแข่งขันที่รุนแรงในปล่อยสินเชื่อของกลุ่มสถาบันการเงินต่างๆ มักจะให้สินเชื่อบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด สินเชื่อไม่มีหลักประกัน ที่มักให้สินเชื่อไม่ยาก สะท้อนให้เห็นว่าสถาบันการเงินให้ความสำคัญกับเป้าหมายสินเชื่อมากกว่าคุณภาพของสินเชื่อ ทำให้เกิดความหละหลวมในการวิเคราะห์สินเชื่อ

ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับวงเงินที่ค้างหนี้ ได้แก่ รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน โดยกลุ่มตัวอย่างทุกระดับรายรับ ส่วนใหญ่มีวงเงินที่ค้างชำระหนี้มากกว่า 200,001 บาทขึ้นไป เนื่องจากผู้เข้าโครงการนี้ ส่วนใหญ่มักเป็นหนี้ที่มีปัญหารุนแรง และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายจ่ายต่อเดือนตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่จะมีวงเงินที่ค้างชำระหนี้มากกว่า 200,001 บาทขึ้นไป ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายจ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท ส่วนใหญ่จะค้างชำระหนี้ 50,000-100,000 บาทมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการก่อหนี้มากหรือน้อยเป็นไปตามภาระค่าใช้จ่ายของบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนบัญชีที่ค้างชำระหนี้ ได้แก่ ที่อยู่ รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตกทม.และปริมณฑล ส่วนใหญ่ค้างชำระหนี้ 3-4 บัญชีมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในต่างจังหวัดจะค้างชำระหนี้ 1-2 บัญชี และ 3-4 บัญชีมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายรับ/รายจ่ายต่อเดือนตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่จะค้างชำระ 3-4 บัญชีมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายรับ/รายจ่ายต่อเดือน น้อยกว่า 15,000 บาท ส่วนใหญ่จะค้าง 1-2 บัญชี นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตกทม.และปริมณฑล มีจำนวนบัญชีที่ค้างชำระมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในต่างจังหวัด เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน มีผลต่อความสามารถในการก่อหนี้ที่ต่างกัน นอกจากนั้นหากพิจารณารายรับ/รายจ่ายจะเห็นว่า ผู้ที่มีรายรับ/รายจ่ายสูงกว่าจะมีจำนวนบัญชีที่ค้างชำระสูงกว่า แสดงให้เห็นว่าการมีรายได้สูง และค่าใช้จ่ายสูงก็จะก่อหนี้สูงกว่า

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-37 ปี อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท รายรับ/รายจ่าย 15,000-25,000 บาทต่อเดือน ค้างชำระหนี้ 2 ประเภท (บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด สินเชื่อไม่มีหลักประกัน) ยอดคงค้างมากกว่า 200,001 บาท บัญชีที่ค้าง 3-4 บัญชี สาเหตุที่ไม่ได้รับอนุมัติให้เข้าโครงการฯ คือ หนี้ปัจจุบันยังชำระปกติ หรือผ่อนชำระต่ำอยู่กับสถาบันการเงินเดิม ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับประเภทของภาระหนี้ คือ สถานภาพการสมรส รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับวงเงินที่ค้างชำระหนี้ คือ รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน และลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนบัญชีที่ค้างชำระหนี้ คือ ที่อยู่ รายรับต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงการขาดทักษะและการขาดวินัยในการบริหารจัดการเงิน สอดคล้องกับคำกล่าวของ ดร.วิโรจน์ สันติประภาพร ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งกล่าวว่า “คนไทยเป็นหนี้เร็ว เป็นหนี้นาน และมีหนี้มูลค่ามาก” โดยกลุ่มคนวัยทำงาน ซึ่งจัดเป็นคนเจนเนอเรชั่นวาย มีหนี้เสีย หรือมีหนี้ค้างชำระมากกว่า 90 วัน ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเชื่ออุปโภคบริโภค หรือ Personal Loan และหนี้บัตรเครดิต นั้นแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาหนี้ครัวเรือนได้รับทราบถึงสภาพของการเป็นหนี้ของประชาชนเป็นอย่างดี โครงการคลินิกแก้หนี้จึงเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามการจัดตั้งโครงการคลินิกแก้หนี้จะช่วยแก้ปัญหาได้แค่ระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ หากจะแก้ปัญหาให้ยั่งยืน ควรแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ โดยมุ่งไปให้ความรู้ความเข้าใจทางการเงินอย่างจริงจังผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อที่จะทำให้คนไทยมีวินัยทางการเงิน สามารถวางแผนการเงินของตนเองได้ โดยเน้นการให้ความรู้แก่คนเจนเนอเรชั่นวายในช่วงอายุ 31-37 ปี เพศหญิง สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำงานบริษัท รายได้ประมาณ 15,000-25,000 บาทต่อเดือน อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ใช้สินเชื่อประเภทบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด สินเชื่อไม่มีหลักประกัน หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ จะส่งผลให้หนี้ครัวเรือนชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง เศรษฐกิจไทยไม่ต้องขับเคลื่อนด้วยการเป็นหนี้ที่ไม่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มเช่นปัจจุบัน และจะเป็นการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เติบโตได้อย่างยั่งยืนได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเห็นว่าในการทำวิจัยในครั้งถัดไป ควรทำวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างทุกช่วงอายุ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุม และเห็นปัญหาหนี้ได้ชัดเจนขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากเจ้าหน้าที่สำนักงานโครงการคลินิกแก้หนี้ บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

- [1] หนี้ครัวเรือนต่อจีดีพีไตรมาส1/2560. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <https://www.kasikornresearch.com/th/k-econanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=36438>.
- [2] เสวต วัชรเสถียร. (2556). รูปแบบการตัดสินใจซื้อของเจนเนอเรชั่นวาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- [3] วิโรจน์ สันติประภาพร. (2560). ธปท. ห่วงคนไทยเป็นหนี้เร็ว. การเงินธนาคาร. (423), 51-54.
- [4] คลินิกแก้หนี้. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.debtclinicbysam.com/sam>.